

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 19. januar 2022
Kontor: Proces- og Insolvensrets-
kontoret
Sagsbeh: Marie-Louise Houvena-
eghel Ostrowski
Sagsnr.: 2021-0030-7010
Dok.: 2253033

Besvarelse af spørgsmål nr. 354 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 354 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. december 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Jørgen Jørgensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 354 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen "Rockere mødtes i retten: 'Min klient er bange'” på ekstrabladet.dk den 6. november 2021 og redegøre for, hvordan Bandidos-rockere frit kan mødes i danske retssale som tilskuere iført rockervest og Bandidos-symboler, herunder om regeringen vil tage initiativ til at drøfte emnet med Domsstolsstyrelsen med henblik på at forbyde symboler for rocker- og bande-grupperinger i danske retssale?”

Svar:

1. Det er afgørende for mig, at vi som samfund tager os bedst muligt af dem, der er ofre for en forbrydelse, eller som skal vidne i en straffesag. Ofre og vidner skal føle sig trygge, så usikkerhed og frygt for repressalier ikke medvirker til, at de er tilbageholdende med at anmelde forbrydelser, afgive forklaring i straffesager eller bidrage med oplysninger til politiet under sagernes efterforskning.

Derfor har jeg den 3. december 2021 nedsat et ekspertpanel, Offer- og vidnepanelet, som skal undersøge mulighederne for at styrke ofres og vidners beskyttelse og tryghed i mødet med retssystemet.

Første fase af panelets arbejde vil netop blive brugt til at undersøge mulighederne for at sikre bedre beskyttelse til ofre for og vidner i sager om organiseret og banderelateret kriminalitet. Ekspertpanelet skal komme med sine anbefalinger herom inden udgangen af februar 2022.

2. Hvad angår muligheden for at forbyde symboler for rocker- og bande-grupperinger i danske retssale bemærkes, at f.eks. symboler for rocker- og bande-grupperinger vil kunne udgøre meningstilkendegivelser eller andre ytringer omfattet af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 10, stk. 1, og at et generelt forbud mod, at tilhørere i retssale synligt bærer symboler for rocker- og bande-grupperinger, således vil kunne udgøre et indgreb i ytringsfriheden efter denne bestemmelse. For at kunne begrundes skal et sådant indgreb opfylde betingelserne i EMRK artikel 10, stk. 2, dvs. indgrebet skal være foreskrevet ved lov og nødvendigt (herunder egnet og proportionalt) i et demokratisk samfund til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed, for at forebygge uorden eller forbrydelse eller for at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder.

Det er Justitsministeriets umiddelbare vurdering, at EMRK artikel 10 ikke som udgangspunkt vil være til hinder for indførelse af et forbud mod, at tilhørere i retssale bærer symboler for rocker- og bande-grupperinger. I forbindelse med udformningen af et sådant forbud vil der skulle tages stilling til en række afgrænsnings-spørgsmål.

Som det fremgår ovenfor, har jeg nedsat et ekspertpanel, som skal undersøge mulighederne for at styrke ofres og vidners beskyttelse og tryghed i mødet med retssystemet. Jeg vil bede panelet om at forholde sig til, om et forbud mod, at tilhørere synligt bærer symboler for rocker- og bande-grupperinger i retssale, vil bidrage til en mere tryk oplevelse for de ofre og vidner, der skal afgive forklaring under en straffesag. I den udtrækning panelet vil anbefale et sådant forbud, vil jeg umiddelbart være positiv herfor.

3. Med hensyn til de eksisterende muligheder for at beskytte utrygge vidner i en straffesag kan Justitsministeriet generelt oplyse, at politiet eller anklagemyndigheden i henhold til retsplejelovens § 193 skal underrette retten, hvis der efter en konkret vurdering er behov for særlig hensyntagen til et vidne. Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår det, at det især kan være relevant i sager om seksualforbrydelser, vold, røveri, afpresning og lignende alvorlige og belastende sager, hvor et vidne efter en konkret vurdering må anses som særlig udsat som følge af eksempelvis risikoen for pression, jf. Folketingstidende 2006-07, Tillæg A, s. 4317.

Hertil kommer, at retten efter retsplejelovens § 29 kan træffe afgørelse om dørlukning, ligesom retten efter §§ 30 og 31 kan træffe afgørelse om henholdsvis referatforbud og navneforbud.

Retten kan endvidere efter retsplejelovens § 856, stk. 1, beslutte, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne eller en medtiltalt afhøres, når særegne grunde taler for, at en uforbeholden forklaring ellers ikke kan opnås. Når det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar, kan retten efter § 856, stk. 2, på anmodning bestemme, at et vidnes bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed taler for det, eller at et vidnes navn, stilling og bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed gør det påkrævet.

Efter retsplejelovens § 845, stk. 1, kan retten efter anmodning fra anklagemyndigheden, forsvareren eller et vidne træffe forhåndsafgørelse om dørlukning efter § 29, stk. 1 og 3, og § 29 a, referatforbud efter § 30 samt navneforbud efter § 31, stk. 1, om at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres, jf. § 856, stk. 1, 4 eller 7, at et vidnes bopæl eller navn, stilling og bopæl ikke må oplyses for tiltalte, jf. § 856, stk. 2, eller at en polititjenestemand's navn og bopæl ikke skal oplyses, jf. § 856, stk. 6.

Anklagemyndigheden skal ifølge retsplejelovens § 845, stk. 2, senest samtidig med indlevering af bevisfortegnelsen underrette forsvareren og retten, hvis der foreligger spørgsmål som nævnt i § 845, stk. 1. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det er forudsat, at anklagemyndigheden på forhånd i fornødent omfang undersøger spørgsmålet ved efter omstændighederne at rette henvendelse til vidnet, forurettede eller en bistandsadvokat, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, s. 4322.

4. Justitsministeriet har i øvrigt til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Retsmøder er som udgangspunkt offentlige, medmindre andet er bestemt ved lov eller i medfør af lov, jf. retsplejelovens § 28 a, stk. 1.

Rettens formand kan nægte adgang til et offentligt retsmøde for personer, som befinder sig i en sådan tilstand, at vedkommendes tilstedeværelse ville stride imod rettens værdighed eller god orden. Rettens formand skal nægte adgang til et offentligt retsmøde for bestemte personer eller grupper af personer, hvis det skønnes nødvendigt for at opnå en sandfærdig forklaring af et vidne eller en part. Retten kan endvidere bestemme, at et retsmøde skal holdes for lukkede døre, fx når hensynet til ro og orden i retslokalet kræver det, når sagens behandling i et offentligt retsmøde må antages at bringe nogens sikkerhed i fare, eller når sagens behandling i et offentligt retsmøde må antages på afgørende måde at hindre sagens oplysning, jf. retsplejelovens kapitel 2.

Det tilkommer retsformanden i den enkelte sag at våge over, at forhandlingen foregår med den tilbørlige orden og værdighed. Personer, der ved støjende eller anden utilbørlig adfærd forstyrrer forhandlingerne eller tilsidesætter den agtelse, som skyldes retten, kan udvises af retssalen. For fornærmelser mod retten eller nogen af de i retten mødende, uorden, hvorved forhandlingerne forstyrres, samt ulydighed mod formandens befalinger kan rettens formand (derunder også skifte- og fogedret) lade

vedkommende fjerne fra retslokalet, jf. retsplejelovens kapitel 16.”